Utbetaling ved svært langvarige avbrudd

Veileder til kapittel 9A i kontrollforskriften

6
2012

VEILEDER

Utbetaling ved svært langvarige avbrudd

Veileder til kapittel 9A i kontrollforskriften

Norges vassdrags- og energidirektorat
2012

Veileder nr 6

Veileder til kapittel 9A i kontrollforskriften

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Kjersti Vøllestad

Forfatter: Karstein Brekke, Hege Sveaas Fadum, Siri Hau Steinnes, Kjersti Vøllestad

Trykk: NVEs hustrykkeri

Opplag: 25

Forsidefoto:

ISSN: 1501-0678

Sammendrag:

Emneord: Svært langvarige avbrudd

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

August 2012

Innhold

Innhold **3**
Forord **4**
1 Innledning **5**
2 Generelt om ordningen **7**
3 Veiledning til bestemmelsene **8**
3.1 Kvalitetsjusterte inntektsrammer 8
3.2 Utbetaling til sluttbrukere 8
3.2.1 Definisjon av sluttbruker 8
3.2.2 Direkte utbetaling 9
3.2.3 Krav om utbetaling 9
3.2.4 Fritidsboliger og forventet innbetalt nettleie i inneværende år 10
3.3 Registrering og beregning 11
3.3.1 Når skal avbruddets varighet beregnes fra? 11
3.3.2 Meldingens form 11
3.3.3 Når er normal forsyning gjenopprettet? 11
3.4 Nettselskapets informasjonsplikt 12
3.5 Ansvarlig og berørt konsesjonær 13
3.5.1 Fordeling av kostnader ved utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd 13
4 Relevante bakgrunnsdokumenter **17**

Forord

Ordningen med utbetaling ved svært langvarige avbrudd tro i kraft 1. januar 2007. Etter innføringen har NVE fått en del spørsmål rundt tolkning av de ulike bestemmelsene. Vi så derfor et behov for å lage en veileder som tar opp de temaene det har vært mest spørsmål rundt.

Denne veilederen retter seg mot nettselskaper med inntektsramme som opplever svært langvarige avbrudd. Dokumentet representerer NVEs tolkning av bestemmelsene i kapittel 9A i kontrollforskriften. I tillegg inneholder dokumentet eksempler på hvordan kostnadene ved dette skal fordeles mellom ansvarlig og berørt konsesjonær i ulike tilfeller.

NVE håper veilederen vil være et nyttig oppslagsverk for nettselskapene ved svært langvarige avbrudd.

Oslo, september 2012

Marit L. Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

1 Innledning

Denne veilederen har som formål å informere om hvordan de ulike bestemmelsene i kapittel 9A i forskrift 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) kan oppfylles. I forarbeidene[1] til nevnte bestemmelser er bakgrunn og begrunnelse for ordningen, samt dens formål og noen aktuelle problemstillinger allerede beskrevet. Noen utfyllende redegjørelser for dette gjentas derfor ikke i denne veilederen.

Der det står **må** eller **skal** i veiledningen, viser det direkte til krav stilt i kapittel 9A. Dette er absolutte krav. Der det står **kan** eller **bør** i veiledningen, er dette anbefalinger/forslag og eksempler på hvordan kapittelets krav kan oppfylles.

Ved manglende oppfyllelse av krav kan NVE fatte vedtak i medhold av energiloven og tilhørende forskrifter.

Kontrollforskriften kapittel 9A lyder som følger:

§ 9A-1. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved svært langvarige avbrudd

Nettvirksomhetens inntektsramme blir årlig justert for utvikling i leveringskvalitet ved at kostnader ved svært langvarige avbrudd inngår i effektivitetsanalysene, jf. § 8-2.

Kostnader ved svært langvarige avbrudd er de kostnader nettvirksomheten har ved utbetalinger etter § 9A-2. Kostnadene inngår i kostnadsgrunnlaget, jf. § 8-1.

§ 9A-2. Utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd

Sluttbrukere på alle nettnivå kan kreve å få direkte utbetalt et beløp fra nettselskapet ved svært langvarige avbrudd. Svært langvarige avbrudd er avbrudd som varer i mer enn 12 timer, og beløpets størrelse er:

a) Kr 600 for avbrudd til og med 24 timer,

b) Kr 1.400 for avbrudd over 24 timer og til og med 48 timer,

c) Kr 2.700 for avbrudd over 48 timer til og med 72 timer.

For avbrudd ut over 72 timer skal det gis et tillegg på kr 1.300 for hver nye påbegynte tjuefiretimers periode avbruddet varer.

Sluttbruker må fremme krav etter første ledd innen rimelig tid etter at normal forsyning ble gjenopprettet.

For fritidsboliger kan et samlet årlig krav ikke overstige forventet innbetalt nettleie for inneværende år. Forventet innbetalt nettleie er forventet årsforbruk i kWh multiplisert med gjeldende sats for energileddet i tillegg til fastleddet.

[1] Se NVE-dokumentene 9/2005 og 19/2005

§ 9A-3. Registrering og beregning av svært langvarig avbrudd

Varigheten for et svært langvarig avbrudd regnes fra det tidspunkt nettselskapet først fikk melding om avbruddet, eller nettselskapet visste eller burde ha visst at avbrudd har funnet sted.

Avbruddet opphører når normal forsyning er gjenopprettet. Flere påfølgende avbrudd regnes som sammenhengende om ikke normal forsyning opprettholdes i minimum to timer sammenhengende.

§ 9A-4. Nettselskapets informasjonsplikt

Nettselskapet plikter årlig å informere sluttbrukerne om deres rett til utbetaling etter § 9A-2, og skal utarbeide et rapporteringsskjema som sluttbruker kan benytte når han fremmer slikt krav.

§ 9A-5. Forholdet mellom ansvarlig og berørt konsesjonær

Berørt konsesjonær i henhold til forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2A-3 skal forestå utbetaling til sluttbruker etter § 9A-2 første ledd. Berørt konsesjonær kan kreve det til sluttbruker utbetalte beløp tilbake fra ansvarlig konsesjonær.

§ 9A-6. Fravikelighet

Reglene i dette kapittelet kan fravikes ved avtale som nevnt i forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet § 1-3.

2 Generelt om ordningen

Formålet med utbetalingsordningen ved svært langvarige avbrudd er todelt. Den skal gi nettselskapene økonomiske insentiver til å unngå slike avbrudd, og den skal gi en rimelig kompensasjon til sluttbrukerne for ulemper de påføres i forbindelse med avbruddene.

Nettselskap plikter ved hendelser i egne anlegg som medfører avbrudd eller redusert leveringskapasitet til sluttbrukere å gjenopprette full forsyning til de aktuelle sluttbrukerne uten ugrunnet opphold. Tilknytningspunkt av betydning for liv og helse skal prioriteres[2]. KILE-ordningen[3] og ordningen med utbetaling ved svært langvarige avbrudd (USLA) gir selskapene insentiver til riktig ressursallokering innenfor de rammene som ellers er gitt av relevante myndigheter i forhold til drift, vedlikehold, investeringer, beredskap mv. Direkteregulering[4] skal oppfylles uavhengig av eventuelle økonomiske insentiver. KILE-ordningen gjelder parallelt med utbetalingsordningen.

Utformingen av ordningen for utbetaling ved svært langvarige avbrudd, inklusiv størrelsen på utbetalingsbeløpet, er fastsatt ut fra hva som oppfattes som rimelig for en ordinær husholdning. Ordningen gjelder likevel for alle kundegrupper, og gjelder for alle avbrudd, uavhengig av hvilket spenningsnivå som forårsaket avbruddet.

Ordningen skiller ikke mellom kunder som var til stede i bygningen under avbruddet og kunder som ikke var det. Det er rimelig å anta at en kunde som er tilknyttet strømnettet ønsker å bruke strøm, også når vedkommende ikke er tilstede, for eksempel til kjøleskap, fryser, varme for å hindre frosne vannrør mv. Dette er en sjablongmessig ordning hvor alle har krav på samme utbetaling uavhengig av forbruk og hvilken kundegruppe de tilhører, og utbetalingsordningen tar ikke hensyn til i hvilken grad den enkelte kunde faktisk har hatt ulemper ved avbruddet.

Utbetalingsordningen er ikke ment som en erstatningsordning som skal dekke sluttbrukeres økonomiske tap ved svært langvarige avbrudd. Som nevnt over, er formålet med ordningen snarere å gi nettselskapene økonomiske insentiver til å unngå svært langvarige avbrudd, samt å gi sluttbrukere kompensasjon for sine ulemper ved avbrudd, uavhengig av om eller i hvilken grad avbruddet har påført sluttbrukeren et økonomisk tap. Erstatning på annet rettslig grunnlag er et privatrettslig anliggende og ligger utenfor NVEs myndighetsområde. Forbrukere (ikke næringsdrivende) kan bringe slike forhold inn for Elklagenemnda dersom enighet mellom partene ikke oppnås. Mer informasjon om denne nemnden samt konklusjoner fra tidligere saker kan finnes på www.elklage.no. Ved fortsatt uenighet kan saken bringes inn for de ordinære domstolene. Næringsdrivende må eventuelt bringe saken direkte inn for de ordinære domstolene dersom enighet mellom partene ikke oppnås.

[2] Jf. forskrift 30. november 2004 nr 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet (fol) § 2-1 første ledd

[3] KILE-ordningen: Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi, jf. kontrollforskriften kapittel 9.

[4] krav og vilkår som er nedfelt i konsesjoner, lover, forskrifter og pålegg – f.eks leverings- og tilknytningsplikten som er regulert i energiloven.

3 Veiledning til bestemmelsene

3.1 Kvalitetsjusterte inntektsrammer

§ 9A-1 omhandler hvordan utbetalt kompensasjon virker inn på nettselskapets inntektsramme

Nettselskapene rapporterer kostnadene ved svært langvarige avbrudd i et eget vedlegg i eRapp, og deretter inkluderes disse kostnadene under posten ”andre driftskostnader” i resultatregnskapet. Denne posten inngår i kostnadsgrunnlaget som benyttes ved fastsettelse av hvert selskaps inntektsramme.

Inntektsreguleringen er slik innrettet at nettselskapets inntekt over tid blir redusert med 60 prosent av utbetalt kompensasjonsbeløp. Selskapet bærer 100 prosent av kompensasjonsbeløpet i året avbruddet inntreffer, mens 40 prosent hentes inn igjen ved at kompensasjonsbeløpet inngår i beregningsgrunnlaget for selskapets fremtidige tillatte inntekt.

Utbetalingene ved svært langvarige avbrudd kan ikke føres som en reduksjon av tariffinntekter/nettleie. Dette utdypes nærmere i 3.2.2.

3.2 Utbetaling til sluttbrukere

§ 9A-2 angir i hvilke tilfeller sluttbrukere får krav på kompensasjon

3.2.1 Definisjon av sluttbruker

For å ha rett til utbetaling må man ha inngått nettleieavtale med nettselskapet. Nettselskapets plikt til å foreta utbetaling er dermed begrenset til nettselskapets egne kunder, og omfatter ikke kundenes leietagere. Dette gjelder eksempelvis for en enebolig med utleiedel, der leieboer ikke har egen avtale med nettselskapet, og for en kommune der det er kommunen som har nettleieavtale for leietagere i omsorgsboliger og lignende.

Begrepet ”sluttbruker” er ikke eksplisitt definert i kontrollforskriften. Slik begrepet ”sluttbruker” er benyttet i § 9A-2 første ledd skal det forstås som en fysisk eller juridisk person som har én eller flere nettleieavtaler med nettselskapet, og som ikke selger videre den elektriske energien som nettjenesten gjelder. En sluttbruker anses for å være kun én kjøper av elektrisk energi, og dermed også bare én sluttbruker, selv om sluttbrukeren er tilknyttet nettet i mer enn ett punkt og har en egen avtale/abonnement i hvert tilknytningspunkt.

Dersom én sluttbruker har to målepunkter og dermed to nettleieavtaler med samme nettselskap, er sluttbrukeren likevel kun å anse som én sluttbruker i § 9A-2.

Dersom én sluttbruker har flere målepunkt som gir opphav til ulik størrelse på kravet, skal målepunktet som gir høyest kompensasjon legges til grunn. Dette gjelder for næringsvirksomhet så vel som for offentlig sektor og husholdninger.

Dersom to personer som bor i samme hus (eksempelvis søsken eller samboere) har to (felles eller individuelle) målepunkter og hver sin nettleieavtale med nettselskapet, er disse to å anse som to sluttbrukere.

Fellesmålte kunder er å anse som én sluttbruker.

3.2.2 Direkte utbetaling

I § 9A-2 første ledd heter det at ”sluttbrukere på alle nettnivå kan kreve å få direkte utbetalt et beløp ved svært langvarige avbrudd (…)”. Begrepet ”direkte utbetalt” defineres ikke i kontrollforskriften, men henspeiler på at denne utbetalingen er frikoblet fra nettleien.

Nettselskapet skal foreta utbetalingen så raskt som praktisk mulig etter at sluttbrukers krav er innvilget. Det er nettselskapet som avgjør hvordan den direkte utbetalingen skal foretas. Nettselskapet kan foreta utbetalingen samtidig med at nettleien faktureres, og kan oppføre utbetalingen på samme faktura som nettleien. Dersom nettselskapet gjennomfører utbetalingen i forbindelse med fakturering av nettleien, ser NVE det som naturlig at utbetaling foretas i forbindelse med første påfølgende faktura etter at kravet er innvilget.

Selv om utbetalingen kan foretas i forbindelse med fakturering av nettleien, kan nettselskapet i sitt regnskap ikke håndtere utbetalingen som en reduksjon i faktisk inntekt. Utbetalingen er ikke en reduksjon i innbetalt nettleie, og må føres separat.

3.2.3 Krav om utbetaling

I § 9A-2 andre ledd står det at ”Sluttbruker må fremme krav etter første ledd innen rimelig tid etter at normal forsyning ble gjenopprettet”. Kontrollforskriften bruker denne ordlyden på dette punktet nettopp fordi det er avhengig av hver enkelt sak hva som regnes som ”rimelig tid”. Det er vanskelig å sette en generell tidsgrense, og selskapet må vurdere hvert enkelt tilfelle for seg. Som et eksempel fra annet regelverk, kan det pekes på forbrukerkjøpsloven § 27, der det eksplisitt angis at ”innen rimelig tid” aldri kan være kortere enn to måneder fra det tidspunkt forbrukeren oppdaget mangelen. I saker hvor det er uenighet mellom nettselskap og kunde vil NVE normalt legge til grunn at sluttbrukere som har fremmet kravet innen to måneder har fremmet det innen rimelig tid.

I tilfeller der selskapet ikke har gitt tilstrekkelig informasjon til kunden om deres rett til utbetaling, bør selskapet anse ”innen rimelig tid” som lengre enn når tilstrekkelig informasjon er gitt til kunden. Se for øvrig avsnitt 3.4 om tilstrekkelig informasjon.

Dersom nettselskapet avslår en sluttbrukers krav om utbetaling med den begrunnelse at kravet ikke er fremsatt innen rimelig tid, plikter nettselskapet å gjøre sluttbruker oppmerksom på at forholdet kan bringes inn for NVE for avgjørelse i hht. energilovforskriften § 4-10.

Nettselskapet kan stille krav om at kunden må oppgi hvilke(t) strømbrudd det kreves kompensasjon for (dato), hvilken adresse strømbruddet rammet og hvilket kundenummer kunden har hos nettselskapet. Kunden bør fremme kravet skriftlig, enten ved papirbasert skjema som sendes inn per brev, eller elektronisk via internett, e-post eller lignende.

Forskriften er ikke til hinder for at nettselskapet kan utbetale kompensasjon automatisk til alle sine kunder som har opplevd et svært langvarig avbrudd. Noen nettselskap vil for eksempel kunne ønske å utbetale automatisk til sine husholdningskunder, mens alle andre kunder må kreve utbetaling. Forskriften er heller ikke til hinder for en slik utbetalingsløsning hos nettselskapet. Utbetalingen skal i alle tilfelle være ikke-diskriminerende og objektiv – alle innenfor samme kundegruppe skal behandles likt. Dersom nettselskapet utbetaler automatisk til noen kundegrupper, men ikke til andre, må

nettselskapet også sørge for at det går klart frem av informasjon som gis til kundene (jf. avsnitt 3.4) hvilke kundegrupper som må fremme krav om utbetaling ved avbrudd.

3.2.4 Fritidsboliger og forventet innbetalt nettleie i inneværende år

I § 9A-2 tredje ledd første punktum står det at: "For fritidsboliger kan et samlet årlig krav ikke overstige forventet innbetalt nettleie for inneværende år." I NVE-dokument 19/2005 står det at dette øvre taket gjelder for sluttbrukergruppe nr 24 Hytter og fritidshus. Siden den gang har det vært en endring i sluttbrukerstrukturen som benyttes, blant annet en utvidelse fra 27 til 36 sluttbrukergrupper. Nevnte tak gjelder nå for sluttbrukergruppe nr 36 Hytter og fritidshus.

I henhold til fol § 2A-10 plikter nettselskapene å "registrere tilknyttede sluttbrukere med korrekt sluttbrukergruppe". I NVE-dokument 18/2005 er det beskrevet følgende når det gjelder nevnte § 2A-10:

"(…) Nettselskapet skal endre sluttbrukergruppe for fellesmålte punkt og andre sluttbrukere, dersom ny informasjon tilsier behov for dette. Ny informasjon kan være at kunden opplyser om endringer, eller at nettselskapet på annen måte får kjennskap til dette. NVE mener det er naturlig at nettselskapet finner frem til korrekt sluttbrukergruppe i dialog med kundene (…)."

Ved uenighet mellom nettselskap og kunden som krever utbetaling om hvilken sluttbrukergruppe kunden faktisk tilhører, kan en av partene be NVE om å avgjøre saken. NVE vil da legge til grunn den faktiske bruken av bygningen, fremfor hva nettselskapet eventuelt har registrert i sitt kundeinformasjonssystem. Dersom kunden har vært feilregistrert i selskapets kundeinformasjonssystem, og dermed betalt feil tariff i fortiden, vil dette ikke bli tillagt vekt i NVEs vurdering. Når NVE skal vurdere den faktiske bruken av bygningen vil det blant annet legges vekt på hva som er registrert i Matrikkelen, samt sluttbrukerens redegjørelse for bruken. Dersom selskapet kan fremlegge annen dokumentasjon enn registreringer i eget kundeinformasjonssystem om bruken av bygningen, vil også dette bli tillagt vekt.

"Forventet innbetalt nettleie" skal i denne sammenhengen tilsvare et estimat av hva sluttbruker totalt kan forventes å betale til nettselskapet i løpet av inneværende år, dvs eksklusive kraftkostnader. Ulike skatter og avgifter, som for eksempel merverdiavgift og forbruksavgift på elektrisk kraft, inngår dermed i denne summen, og skal tas hensyn til ved beregning av utbetaling ved svært langvarige avbrudd for fritidsboliger.

"Inneværende år" defineres av datoen avbruddet fant sted, og betyr det kalenderår, regnet fra 1/1 til 31/12, da avbruddet startet.

"Forventet årsforbruk i kWh" bør tilsvare nettselskapets seneste melding om forventet årlig uttak per målepunkt[5].

Dersom en og samme sluttbruker i tillegg til en fritidsbolig eier annen type bolig eller næringsbygg som berøres av samme svært langvarige avbrudd, skal det målepunktet som gir høyest kompensasjon legges til grunn. Begrensningen på utbetalingen til fritidsboligen gjelder fremdeles, slik at dersom avbruddet har vært like langt i begge målepunktene og

[5] Jf. forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester (MAF) § 6-6

utbetalingsbeløpet for fritidsboligen overgår forventet innbetalt nettleie, vil det andre målepunktet legges til grunn med en kompensasjon uten begrensning.

3.3 Registrering og beregning

§ 9A-3 angir hvordan varigheten for et svært langvarig avbrudd skal beregnes

3.3.1 Når skal avbruddets varighet beregnes fra?

I § 9A-3 første ledd står det at "varigheten for et svært langvarig avbrudd regnes fra det tidspunkt nettselskapet først fikk melding om avbruddet, eller nettselskapet visste eller burde ha visst at avbrudd har funnet sted."

Varigheten skal beregnes fra det først inntrådte av de to alternative tidspunkter. Dersom nettselskapet fikk melding om avbruddet før nettselskapet selv visste eller burde ha visst at avbruddet hadde funnet sted, skal varigheten beregnes fra nettselskapet fikk melding om avbruddet til normal forsyning er gjenopprettet. Varigheten beregnes fra det tidspunkt da den første av de berørte kundene ga melding til nettselskapet. Så lenge nettselskapet har fått melding om avbruddet, skal tidspunktet for første melding legges til grunn for alle, uavhengig av når den enkelte selv tok kontakt med nettselskapet. Dersom melding om avbruddet først kom fra en tredjeperson, skal tidspunktet for denne meldingen legges til grunn for alle berørte.

Dersom selskapet ikke har mottatt melding, men likevel visste eller burde visst at én eller flere kunder har vært uten strøm i mer enn 12 timer, skal avbruddets varighet på samme måte beregnes for alle berørte kunder fra det tidspunktet da nettselskapet første gang fikk vite eller første gang burde visst at avbrudd hadde funnet sted.

Dersom nettselskapet på et tidspunkt har fått melding som ga grunnlag for å undersøke om de aktuelle kundene var uten strøm, eller nettselskapet av andre årsaker burde forstått at det var en mulighet for at kundene kunne være uten strøm, skal varigheten beregnes fra det tidspunktet meldingen kom eller informasjonen ble kjent for nettselskapet.

Det kan oppstå situasjoner der nettselskapet får melding fra kunder om at et avbrudd har oppstått en god stund etter at avbruddet faktisk inntraff. Dersom avbruddet faktisk varte over 12 timer, men tiden fra melding til gjenoppretting er kortere enn 12 timer, har de berørte kundene ikke krav på kompensasjon. Regelverket er ikke til hinder for at nettselskapet ut fra egne vurderinger likevel utbetaler en kompensasjon til de berørte kundene.

3.3.2 Meldingens form

Det stilles ingen formkrav til melding om avbrudd. Meldingen kan gis muntlig eller skriftlig, for eksempel per telefon, e-post eller på annen måte.

NVE presiserer samtidig at det er viktig at beskjed blir gitt på en slik måte at nettselskapet så raskt som mulig blir oppmerksom på feilen.

3.3.3 Når er normal forsyning gjenopprettet?

Et avbrudd er å anse som opphørt når normal forsyning til aktuelle sluttbrukere er gjenopprettet. Dette kan for eksempel skje ved at aktuell feil utbedres, ved omkoblinger i nettet eller ved tilkobling til reserveaggregater. Sistnevnte regnes som opphør av avbrudd kun dersom denne ikke fører til økte utgifter for de aktuelle sluttbrukere. Dette samsvarer

også med fol § 2A-9 femte ledd. I alle tilfeller forutsettes det at gjenopprettet forsyning dekker sluttbrukers behov, herunder hva gjelder størrelse og leveringskvalitet.

Sluttbrukere med avtale om utkobling av forbruk omfattes kun av ordningen i de tilfeller hvor det er avtalt varslingstid som overstiger 12 timer.

I tilfeller hvor det inntreffer feil i høyspennings- og lavspenningsnettet samtidig skal avbruddstiden beregnes frem til normal forsyning er gjenopprettet for den enkelte kunde. Gjenoppretting skal skje uten ugrunnet opphold[6], uavhengig av hvilket nettnivå man er tilknyttet. Det vil være urimelig å kreve at kundene gjentatte ganger (under det samme avbruddet) skal melde fra til nettselskapet om "fortsatt avbrudd". Dette gjelder også dersom feil i høyspennings- og lavspenningsnettet skyldes helt uavhengige årsaker. Kundene kan ikke vite om årsaken til avbruddet skyldes hendelser i høy- eller lavspenningsnettet. Dette må selskapet ha kontroll på og skaffe seg oversikt over i forbindelse med avbruddssituasjoner. Det er imidlertid ingen hindringer mot at nettselskapet gjør sine kunder klare over problemstillingen, slik at kunden har mulighet til å si fra at de fortsatt ikke har strøm.

I § 9A-3 annet ledd annet punktum heter det at: ”Flere påfølgende avbrudd regnes som sammenhengende om ikke normal forsyning opprettholdes i minimum to timer.” Et kortvarig avbrudd[7] er ikke tilstrekkelig til å bryte dette intervallet på to timer. Et langvarig avbrudd[8] i løpet av samme tidsrom medfører at det må gå to nye timer før normal forsyning – i henhold til denne bestemmelsen – kan anses å være gjenopprettet i to timer sammenhengende.

Begrepet *normal forsyning* er viktig i § 9A-3. En kan se for seg et eksempel der et nettselskap innser at et avbrudd vil vare en god stund, godt over 12 timer. Selskapet klarer å opprettholde en strømforsyning basert på et reserveaggregat i sykluser hvor aggregatet forsyner strøm i litt over to timer og er avslått i litt under tolv timer. Dersom en slik strømforsyning hadde blitt ansett som ”normal”, ville selskapet ikke trengt å betale ut kompensasjon for svært langvarig avbrudd til sine kunder. NVE mener imidlertid at en slik ordning med planlagt periodevis midlertidig forsyning, hvor sluttbrukerne for eksempel forsynes med kraft to ganger i døgnet, ikke oppfyller kravene til definisjonen av normal forsyning.

3.4 Nettselskapets informasjonsplikt

§ 9A-4 regulerer nettselskapets særskilte informasjonsplikt knyttet til ordningen

Nettselskapene plikter å informere sine kunder om ordningen minst en gang i året. Informasjon om ordningen som er lagt ut på selskapets internettsider oppfyller ikke kravet om årlig informasjon, siden kundene aktivt må oppsøke internettsiden for å få tilgang til den. Informasjon på internettsidene er imidlertid et godt supplement til den årlige informasjonen. Hver enkelt sluttbruker skal motta informasjonen årlig for at denne bestemmelsen skal anses å være oppfylt. Dette kan skje enten i forbindelse med utsendelse av faktura eller i egen forsendelse.

[6] jf fol § 2-1
[7] Et kortvarig avbrudd er i henhold til fol § 1-4 et avbrudd med varighet til og med 3 minutter
[8] Et langvarig avbrudd er i henhold til fol § 1-4 et avbrudd med varighet lenger enn 3 minutter

Nettselskapet plikter å utarbeide et rapporteringsskjema som kan benyttes når sluttbrukeren fremmer krav om utbetaling i hht. § 9A-2. Dersom rapporteringsskjema publiseres via internett, skal sluttbruker også opplyses om at den kan kontakte nettselskapet for å få tilsendt papirversjon av skjemaet.

3.5 Ansvarlig og berørt konsesjonær

§ 9A-5 regulerer forholdet mellom ansvarlig og berørt konsesjonær

Ansvarlig og berørt konsesjonær er definert samt gitt plikter og rettigheter i fol § 2A-3[9]:
Ansvarlig konsesjonær er nettselskap som har feil eller planlagt utkobling i egne nettanlegg med inntektsramme, dersom dette medfører avbrutt effekt eller ikke levert energi som skal rapporteres til NVE. Dette gjelder også hendelser i nettselskapets anlegg forårsaket av sluttbruker eller annen tredjepart.

Berørt konsesjonær er nettselskap med sluttbrukere som opplever avbrutt effekt eller ikke levert energi som skal rapporteres til NVE. Berørt konsesjonær er ansvarlig konsesjonær dersom andre konsesjonærer ikke erkjenner å være ansvarlig, med mindre NVE avgjør noe annet.

Det er egne bestemmelser for prosedyrer og kontakt mellom berørt og ansvarlig konsesjonær.

I § 9A-5 heter det at: "Berørt konsesjonær (…) skal forestå utbetaling til sluttbruker (…)", og at: "Berørt konsesjonær kan kreve (…) utbetalte beløp tilbake fra ansvarlig konsesjonær". Ved uenighet om hvem som er ansvarlig konsesjonær, og dermed ansvarlig for å dekke det aktuelle utbetalingsbeløpet, kan dette bringes inn for NVE for avgjørelse.

3.5.1 Fordeling av kostnader ved utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd

Følgende generelle prinsipper legges til grunn ved fordeling av kostnader ved utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd:

- Overliggende nett er alene ansvarlig konsesjonær i hele perioden når overliggende nett ligger ute, uavhengig av om underliggende nett lå ute samtidig. Dette ansvarsforholdet er begrunnet i et tidligere NVE-vedtak[10].
- Ved feil i to ulike nettanlegg som hver for seg har tilstrekkelig kapasitet til å kunne forsyne det samme området, vil det bli en deling av ansvaret som ansvarlig konsesjonær. Dette ansvarsforholdet er begrunnet i tidligere NVE-vedtak[11].
- Dersom sluttbruker opplever avbrudd som varer mer enn 12 timer vil overliggende nett bli delvis ansvarlig for kostnader ved utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd selv om overliggende nett var utkoblet mindre enn 12 timer.

[9] NVE har foreslått en mindre endring i fol § 2A-3, jf. NVE-dokument 2012:3 pkt. 3.5. Endringsforslaget er for tiden på høring med høringsfrist 1. oktober 2012
[10] Se NVEs vedtak av 25.2.2004 samt oversendelsesbrevet til OED 16.7.2004 i saksnummer 200400345.
[11] Se NVEs vedtak av 4.6.2003 i saksnummer 200203730.

For fordeling av ansvarlig konsesjonær ved svært langvarige avbrudd, vil dette eksempelvis innebære følgende:

Utgangspunkt:

- Sluttbruker opplever avbrudd på 14 timer
- Sluttbruker har da krav på utbetaling kr 600

Eksempel 1

- De første timene er både regional- og distribusjonsnettet ute. De siste 6 timene er kun distribusjonsnettet ute.
- Distribusjonsnettet er spenningsløst mens regionalnettet er ute.

Fordeling:

- Regionalnettet er ansvarlig for (8/14*600) = 343 kr
- Distribusjonsnettet er ansvarlig for (6/14*600) = 257 kr

Samme fordeling vil gjelde for andre tidsrom, uavhengig av rekkefølgen i utfall for distribusjons- og regionalnett, se også utgangspunkt 5 nedenfor. Tilsvarende vil også gjelde i forhold til sentralnett og regionalnett.

Eksempel 2

- To regionalnettslinjer har kapasitet til alene å forsyne samme distribusjonsområde (og sluttbruker)
- De første 14 timene er både regionalnett 1 og regionalnett 2 ute. Regionalnett 2 fortsetter å være ute 10 timer til.

Fordeling:

- Regionalnett 1 er ansvarlig for (7/14*600) = 300 kr
- Regionalnett 2 er ansvarlig for (7/14*600) = 300 kr

Eksempel 3

- De første 8 timene er to regionalnettslinjer (R1 og R2) og distribusjonsnettet ute. De siste 6 timene er kun distribusjonsnettet ute.
- Distribusjonsnettet er spenningsløst mens begge regionalnettslinjer er ute.
- De to regionalnettslinjene har kapasitet til alene å forsyne samme distribusjonsområde (og sluttbruker)

Fordeling:

- R1 er ansvarlig for (4/14*600) = 171 kr
- R2 er ansvarlig for (4/14*600) = 171 kr
- Distribusjonsnettet er ansvarlig for (6/14*600) = 257 kr

Eksempel 4

- De første 4 timene er sentralnettet ute (som alene ville medført avbrudd for sluttbruker)
- De første 8 timene er regionalnettet ute (som alene ville medført avbrudd for sluttbruker). Regionalnettet er spenningsløst mens sentralnettet er ute.
- Distribusjonsnettet er ute i alle 14 timene. Distribusjonsnettet er spenningsløst mens sentral- eller regionalnettet er ute.

Fordeling:

- Sentralnettet er ansvarlig for (4/14*600) = 171 kr
- Regionalnettet er ansvarlig for (4/14*600) = 171 kr
- Distribusjonsnettet er ansvarlig for (6/14*600) = 257 kr

Eksempel 5

- Kun distribusjonsnettet er ute de fire første timene. Fra time 4 er både regional- og distribusjonsnettet ute de etterfølgende 8 timene. Kun distribusjonsnettet er ute i to timer etter dette.
- Distribusjonsnettet er spenningsløst mens regionalnettet er ute.

Fordeling:

- Regionalnettet er ansvarlig for (8/14*600) = 343 kr
- Distribusjonsnettet er ansvarlig for (6/14*600) = 257 kr

Se også utgangspunkt 1.

Eksempel 6

- Regionalnettet er ute i 3,5 timer.
- Distribusjonsnettet er spenningsløst mens regionalnettet er ute.
- Normal forsyning er opprettholdt i 1,5 time etter at regionalnettet har vært ute
- Distribusjonsnettet faller ut og er ute i 9 timer.

Fordeling:

- Over- og underliggende nett deler tiden med normal forsyning likt mellom seg
- Regionalnettet er ansvarlig for (3,5 + 1,5/2)714*600 = 182 kr
- Distribusjonsnettet er ansvarlig for (9 + 1,5/2)/14*600 = 418 kr

4 Relevante bakgrunnsdokumenter

NVEs dokumentserie

Dokument 9/2005

Dokument 19/2005

NVE-vedtak med presedens

Saksnummer 200703477 – Avbrudd i Steigen januar 2007

- Dokument 15: NVEs vurdering av sluttbruker

Saksnummer 200900248 – Avbrudd på Værøy desember 2008

- Dokument 17: NVEs vedtak i uenighet om bruk av bygg
- Dokument 21: Lofotkrafts klage på NVEs vedtak

Saksnummer 201102317 – Avbrudd på Eidsbugarden 2011

- Dokument 18: NVEs vurdering av om kapittel 9A gjelder for hyttekunder som ikke er på hytta under avbruddet

Saksnummer 200400345 – Utfall av Aasgaard og Ørje – avklaring av ansvarlig nettselskap – Østfold Energi Nett og Hafslund Nett Øst

- Dokument 3: Vedtak i KILE-sak ved utfall av strømforsyning til stasjonene Aasgård og Ørje
- Dokument 13: Oversendelse av klage på enkeltvedtak vedrørende plassering av ILE/KILE-ansvar

Saksnummer 200203730 – Sogn og Fjordane Energi og Tussa Nett – Plassering av ansvar for KILE

- Dokument 3: NVEs vedtak om plassering av ansvar for KILE
- Dokument 9: Oversendelse av klage på enkeltvedtak vedrørende plassering av KILE-ansvar
- Dokument 10: OEDs stadfesting av NVEs vedtak

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Veilederserien i 2012

Nr. 1 Slipp og dokumentasjon av minstevannføring for små vassdragsanlegg med konsesjon (19 s.)

Nr. 2 Cost base for small-scale hydropower plants (< 10 000 kW) (90 s.)

Nr. 3 Cost base for hydropower plants (182 s.)

Nr. 4 Veileder for fyllingsdammer (49 s.)

Nr. 5 Veileder til forskrift om energivurdering av tekniske anlegg og energimerking av bygninger

Nr. 6 Utbetaling ved svært langvarige avbrudd. Veileder til kapittel 9A i kontrollforskriften

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no